

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Karetové soudců JUDr. Jany Jirmářové a JUDr. Ivana Kratochvíla ve věci

žalobce: [redacted] A [redacted] H [redacted] narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupeného Mgr. Ing. Antonínem Továrkem, advokátem
sídlem třída Kpt. Jaroše 1844/28, Brno

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o zadostiučinění za nemajetkovou újmu

k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7. 3. 2018,
č. j. 28 C 136/2017-95

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé a nákladovém výroku III. potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů dovolacího a odvolacího řízení částku 18 114 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem uložil soud I. stupně žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 67 500 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně od 2. 8. 2017 do zaplacení, vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), žalobu ohledně částky 85 500 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 6 800 Kč k rukám jeho právního zástupce (výrok III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalovaném zaplacení žalované částky jakožto přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nepřiměřené délky řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] dále jen „posuzované řízení“). Žalovaný nespороval skutečnost, že žalobce uvedený nárok uplatnil, avšak měl za to, že ve věci není dán odpovědnostní titul v podobě nesprávného úředního postupu soudu, byť posuzované řízení trvalo 10 let, neboť délka řízení odpovídala procesní, skutkové a právní složitosti řízení.
3. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že posuzované řízení trvalo od 2. 6. 2006 do 25. 6. 2016, t.j. 10 let. Předmětem posuzovaného řízení bylo určení neplatnosti usnesení valné hromady. Řízení bylo přerušeno do pravomocného skončení řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] od 29. 2. 2009 do 14. 8. 2014 a bylo vedeno toliko u nalézacího soudu, pokud šlo o meritum věci; pokud šlo o procesní stránku, byla věc jedenkrát s odvoláním předložena odvolacímu soudu. Věc nebyla po skutkové, právní ani procesní stránce náročná. O tom svědčí i fakt, že byla rozhodnuta při prvním jednání. Rozhodnutí v posuzovaném řízení však bylo závislé na rozhodnutí v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE]. Soud shledal, že se v posuzovaném řízení vyskytly průtahy a to v období od 2. 6. 2006 do 8. 8. 2007 a od 8. 8. 2007 do 3. 6. 2009. Soud I. stupně se zabýval i délkou řízení ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] jakož i délkou řízení ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] (dále i jen „související řízení“), do jehož skončení bylo přerušeno řízení vedené pod sp. zn. [REDAKCE]. Ve věci pod sp. zn. [REDAKCE] trvalo řízení od 15. 6. 2004 do 25. 11. 2015, to je 11 let a 7 měsíců. I předmětem tohoto řízení bylo určení neplatnosti valné hromady a rozhodnutí bylo závislé na rozhodnutí ve věci pod sp. zn. [REDAKCE] a proto bylo také přerušeno od 3. 1. 2007 do 1. 2. 2010. Věc se nacházela na třech stupních soudní soustavy, dvakrát ve věci rozhodoval soud I. stupně, dvakrát odvolací soud a jednou Nejvyšší soud. Úkony soudu byly činěny pravidelně v přiměřených lhůtách. V řízení se vyskytl průtah v období od 14. 2. 2012 do 25. 4. 2014, kdy se věc nacházela u Nejvyššího soudu ČR. Řízení vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] bylo zahájeno 17. 10. 2003 a bylo skončeno 23. 10. 2009, trvalo tak 6 let. I zde bylo předmětem řízení určení neplatnosti usnesení valné hromady. Věc byla řešena na třech stupních soudní soustavy. Věc byla procesně i skutkově náročná, neboť bylo provedeno rozsáhlé dokazování v podobě velkého množství svědků. V řízení bylo také rozhodováno o mnoha procesních otázkách. V řízení byl zjištěn průtah od 24. 10. 2008 do 2. 9. 2009, kdy se věc nalézala u Nejvyššího soudu ČR. Jinak bylo postupováno v přiměřených lhůtách s pravidelnými procesními úkony. Soud I. stupně dospěl k závěru, že celková doba souvisejících řízení vedených u Městského soudu pod sp. zn. [REDAKCE] a sp. zn. [REDAKCE] byla s odkazem na jejich průběh a složitost přiměřená. Zmíněné ojedinělé průtahy lze proto s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva s ohledem na přiměřenost obou současných řízení tolerovat. I když soud shledal, že obě zmiňovaná související řízení, kvůli kterým bylo posuzované řízení přerušeno, nebyla svou délkou nepřiměřená, soud I. stupně uzavřel, že samotné posuzované řízení nepřiměřeně dlouhé bylo, neboť jeho nadstandardní délka je dána vedle délky jeho přerušování i tříletou nečinností soudu. V posuzovaném řízení tak došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů; (dále jen „zákon“). Žalobci v důsledku porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě vznikla nemajetková újma minimálně v důsledku jeho právní nejistoty, jakým způsobem spor dopadne (§ 31a zákona). V dané věci je nutné přistoupit k odškodnění peněžitému, neboť pouhé konstatování porušení práva není postačující. Při stanovení peněžitého odškodnění soud I. stupně vycházel z toho, že základní částka za 10 let nepřiměřené délky posuzovaného řízení činí 135 000 Kč (za každý rok 15 000 Kč s tím, že za první dva roky bylo odškodnění stanoveno v poloviční výši, jak odpovídá konstantní judikatuře, zejména stanovisku Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010), když posuzované řízení nebylo extrémně dlouhé ani nemělo výrazný význam pro žalobce. Základní částku 135 000 Kč pak soud I. stupně ponížil o 50 % z důvodu, že posuzované řízení bylo po dlouhou dobu přerušeno, přičemž délku řízení, kvůli kterým bylo posuzované řízení přerušeno, neshledal nepřiměřenou. Soud I. stupně proto z těchto důvodů přiznal žalobci odškodnění imateriální újmy ve výši 67 500 Kč včetně příslušenství z této částky s tím, že žalovaný se dostal do prodlení dnem 22. 6. 2017, avšak žalobce požadoval úrok z prodlení až od 2. 8. 2017 (§ 15 odst. 2 zákona, § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb). Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil podle § 142 odst. 1 o. s. ř. s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3378/2013. Lhůtu k plnění stanovil na 15 dní od právní moci rozsudku pro zajištění uvolnění finančních prostředků ze státního rozpočtu (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

4. Proti vyhovujícímu výroku I. o věci samé a závislému výroku III. o náhradě nákladů řízení rozsudku soudu I. stupně podal žalovaný včasné odvolání. Soudu I. stupně vytkl nesprávné právní posouzení věci. Nesouhlasil se závěrem soudu o nepřiměřenosti délky řízení. Namítal, že posuzované řízení bylo důvodně přerušeno po dobu 6 let kvůli řízení vedenému pod sp. zn. [REDAKCE], které netrpělo průtahy. Také řízení pod sp. zn. [REDAKCE] bylo přerušeno důvodně. Délka posuzovaného řízení tak odpovídá složitosti věci a v posuzovaném řízení nemohly být činěny úkony po dobu přerušování řízení a nemohlo docházet k průtahům řízení. Věc byla po právní a procesní stránce složitá, když ve věci muselo dojít ke spojení několika věcí ke společnému projednání. V řízení, kvůli kterému bylo posuzované řízení přerušeno, byla řešena otázka platnosti předchozího rozhodnutí valné hromady, kterou nemohl soud v posuzovaném řízení samostatně vyřešit jako předběžnou otázku. Žalobce se svým chováním na délce řízení nepodílel. Význam řízení pro žalobce lze hodnotit jako běžný. Byť posuzované řízení trvalo 10 let, nelze považovat délku řízení za nepřiměřenou. V posuzovaném řízení byl soud nečinný první 3 roky od podání návrhu, avšak prvním úkonem bylo právě přerušování řízení z důvodu rozhodování v souvisejícím řízení pod sp. zn. [REDAKCE]. Související řízení probíhala od roku 2003 a 2004, takže soud nemohl v meritu jednat v posuzované věci, a to ani, pokud by začal jednat hned po podání návrhu v roce 2006. Počáteční nečinnost soudu v posuzovaném řízení tak nelze hodnotit jako bezdůvodný průtah, respektive lze ji vyhodnotit jako průtah zcela bez významu pro pravomocné skončení řízení. Navrhl, aby byl napadený rozsudek změněn tak, že žaloba bude zamítnuta.
5. Žalobce se k odvolání nevyjádřil.
6. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. ledna 2019, č.j. 69 Co 311/2018-111 změnil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku I., tak že se žaloba v části, v níž se žalobce domáhal zaplacení částky 67 500 Kč s příslušenstvím, zamítá. Po právní stránce dospěl k závěru, že posuzované řízení nebylo nepřiměřeně dlouhé. Nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně, že by v posuzovaném řízení došlo k neodůvodněným průtahům v období od 2. 6. 2006 do 8. 8. 2007 a v období od 8. 8. 2007 do 3. 6. 2009, kdy soud vyčkával skončení jiných řízení. Vyslovil názor, že v uvedeném období nemohlo být posuzované řízení meritorně skončeno, a to právě z důvodu existence paralelně probíhajících řízení, kvůli nimž bylo následně v roce 2009

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

posuzované řízení přerušeno. Nečinnost soudu v daných obdobích proto nemohla mít vliv na celkovou délku posuzovaného řízení, přestože soud již v této době mohl rozhodnout o jeho přerušení.

7. Nejvyšší soud České republiky k dovolání žalobce rozsudkem ze dne 18. 12. 2019, č. j. 30 Cdo 2098/2019-136 rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2019, č. j. 69 Co 311/2018-111 zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. S poukazem na názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 954/2014 označil za nesprávné právní posouzení závěr odvolacího soudu, že v posuzovaném řízení nedošlo k průtahům v období od 2. 6. 2006 do 8. 8. 2007 a v období od 8. 8. 2007 do 3. 6. 2009, kdy soud v řízení nečinil úkony a vyčkával na skončení věci v řízení vedeném před Městským soudem v Praze pod sp. zn. [REDAKCE], aniž by posuzované řízení přerušil. Vyslovil tedy závazný právní názor, že pokud soud „vyčkává“ na výsledek jiného řízení, aniž rozhodne o přerušení řízení, zatíží tím řízení neodůvodněným průtahem v řízení.
8. Odvolací soud, aniž bylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 3 o. s. ř.), přezkoumal znovu z podnětu podaného odvolání a v jeho mezích rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé a v závislém výroku III. o náhradě nákladů řízení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a odvolání důvodným neshledal.
9. Soud I. stupně správně zkoumal, zda je dán odpovědnostní titul v podobě nesprávného úředního postupu žalovaného spočívající v nepřiměřené délce posuzovaného řízení a zda v souvislosti s tímto (případným) nesprávným úředním postupem vznikla žalobci imateriální újma (§ 2, § 13 odst. 1, § 31a zákona). Ve světle závazného právního názoru Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 12. 2019, č. j. 30 Cdo 2098/2019-136, správně dovodil, že soud v posuzovaném řízení svou nečinností v období od 2. 6. 2006 do 8. 8. 2007 a v období od 8. 8. 2007 do 3. 6. 2009, kdy nepřerušil řízení postupem podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. a pouze vyčkával jiného řízení, zatížil řízení neodůvodněnými průtahy. Navíc účastníkům odňal možnost procesní obrany. Průtahy v řízení byly příčinou nesprávného úředního postupu ve smyslu § 13 odst. 1 zákona, za které žalobci náleží ve smyslu § 31a zákona zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která žalobci objektivně vzato vznikla v důsledku jeho právní nejistoty, jakým způsobem spor dopadne. Soud I. stupně zvolil rovněž správnou formu zadostiučinění. Závěr soudu I. stupně, že je nutné přistoupit k odškodnění v peněžité formě, neboť pouhé konstatování porušení práva není postačující, koresponduje s již ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud k otázce formy zadostiučinění dovozuje, že k odškodnění imateriální újmy formou konstatování porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené době přistoupit pouze ve výjimečných případech, kdy je újma způsobená poškozenému zanedbatelná (srov. např. 30 Cdo 763/2009), byla-li délka řízení v zanedbatelné míře způsobena vlastním chováním poškozeného, nebo byl-li význam předmětu řízení pro poškozeného pouze nepatrný, a celkově tak lze uzavřít, že doba řízení nemohla nikterak negativně zasáhnout psychickou sféru žalobce (srov. např. 30 Cdo 40/2009). O takový případ se vzhledem k průběhu posuzovaného řízení (zejména pak délce neodůvodněných průtahů a odnětí procesní obrany žalobci) nejedná. Nakonec soud I. stupně nepochybil ani při stanovení výše zadostiučinění, kdy postupoval v souladu s ust. § 31a odst. 3 zákona, správně zhodnotil jednotlivá kritéria, zvolil správný mechanismus výpočtu a dospěl ke spravedlivé kompenzaci vzniklé újmy.
10. Odškodnění v soudem přiznané výši ob stojí i při srovnání s obdobným případem ve smyslu požadavku Nejvyššího soudu vysloveným např. v rozsudku ze dne 1. 8. 2019, č. j. 30 Cdo 1294/2018. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 3. 2015, č. j. 15 [REDAKCE] ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2016, č. j. [REDAKCE] přiznal soud žalobci zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

v důsledku nepřiměřené délky řízení o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru žalobce ve výši 247 916 Kč. Řízení trvalo 15 let a 7 měsíců a soudy shledaly nesprávný úřední postup v průtazích spočívajících v postupu soudu, kdy po dobu 3 a půl roku „vyčkával“ výsledku jiného řízení aniž posuzované řízení přerušil podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. a po dobu cca 4 let řízení přerušil nedůvodně. Shodně jako v daném případě neshledal soud předmět sporu po stránce skutkové a právní složitým, neshledal, že by poškozený přispěl k průtahům svým jednáním. Částku navýšil vzhledem k významu předmětu řízení pro poškozeného (pracovněprávní spor) o 15 %. Dle názoru odvolacího soudu lze v daném případě poskytnuté odškodnění ve výši 67 500 Kč označit (vzhledem ke kratší celkové délce posuzovaného řízení, kratší délce neodůvodněných průtahů i nižšímu (standardnímu) významu předmětu řízení pro žalobce), za odškodnění ve výši nevykající se rozhodovací praxi soudů.

11. Správné je rovněž rozhodnutí soudu I. stupně ve vztahu k úroku z prodlení, nákladům řízení a lhůtě k plnění. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé a nákladovém výroku III. podle § 219 o. s. ř. coby věcně správný potvrdil. Právní moc zamítavého výroku II. rozsudku soudu I. stupně není odvoláním dotčena (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
12. O nákladech dovolacího a odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle ust. § 243g odst. 1 věta druhá, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. Účelně vynaložené náklady plně úspěšného žalobce tvoří odměna advokáta za 1 úkon právní služby (podání dovolání) ve výši 3.100 Kč + 1 x paušální částka 300 Kč / § 9 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 1, odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./, 21% DPH výši 714 Kč a soudní poplatek za dovolání ve výši 14 000 Kč, tj. celkem 18 114 Kč. V odvolacím řízení žalobce žádné náklady nevynaložil.

Poučení:

Proti výroku I. rozsudku je dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má - li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Proti výroku II. rozsudku není dovolání přípustné.

Praha 20. května 2020

JUDr. Helena Karetová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.